

EPA ZOOTEHNIKATEADUSKONNAST EMÜ VETERINAARMEDITSIINI JA LOOMAKASVATUSE INSTITUUDIKS

1951 – Eesti Põllumajanduse Akadeemia

Zootehnikateaduskond alustas tööd kolme kateedriga: põllumajandusloomade aretus (juhataja kt dots Cerelius Ruus, hiljem dots Aarne Pung), põllumajandusloomade söötmise (juhataja dots August Muuga), eriloomakasvatus (juhataja dots Cerelius Ruus. 1958. aastast toodi zootehnikateaduskonda ka bioloogia ja orgaanilise keemia kateeder (juhataja prof August Siim). Teaduskonna koosseisu kuulus aastatel 1953–1958 ka piimasaaduste tehnoloogia osakond (juhataja dots Jaan Klaar).

1955. aastal loodi võimalus omandada loomakasvatusalane kõrgharidus ka kaugõppes; avati kaugõppeteaduskond nelja osakonnaga; agronoomia-, **zootehnika**-, hüdromelioratsiooni- ja põllumajanduse mehhaniseerimise osakond.

1957. aastal õppis EPAs 1694 üliõpilast sh zootehnika erialal 241, lõpetas 21 õpetatud zootehnikut. 1958. aastast liideti Zootehnikateaduskonnaga ka bioloogia ja orgaanilise keemia kateeder.

Kõikide erialade üliõpilased, kes astusid statsionaarsesse õppesse, saadeti esimesel õppeaastal septembri algul kolhoosidesse/sovhoosidesse terveks kuuks sügis-/põllutöödele. Selline kord kehtis 1980-ndate aastate lõpuni.

Teaduskond	Erialad	Üliõpilaste arv
Agronoomiateaduskond. Dekaan prof August Marland	Agronoomia Aiandus	234 97
Zootehnikateaduskond. Dekaan dots Evald Peebsen	Zootehnika Piimasaaduste tehnoloogia	159 25
Veterinaariateaduskond. Dekaan dots Evald Peebsen	Veterinaaria	225
Hüdromelioratsiooni ja maakorralduse teaduskond. Dekaan dots Herbert Muischneek.	Maaparandus Maakorraldus	25 50
Metsamajanduse teaduskond Dekaan dots Teodor Krigul	Metsamajandus Metsatööstus	165 110
Põllumajanduse mehhaniseerimise teaduskond. Dekaan v.-õp Hermann Tamm	Põllumajanduse mehhaniseerimine	75
Kokku üliõpilasi		1251

1957. aasta 4. septembri postitemplit kandev kiri zootehnika eriala I õa üliõpilaselt:

Tere, kodused!

Oleme juba kolhoosis. Meie päralt on kolm tuba ja köök – tühi maja. Magame põrandal õlgedel. Lubati hiljem narid teha, aga ei tea, kas midagi välja tuleb. Täna hommikupoole tööle veel ei aetud ja praegu oleme kõik siruli. Ootame, millal supp valmis saab. Kokad teevad värsket kapsasuppi. Meile toodi terve lammas, võid, piima, kurke. Täna hommikul käisime pohli toomas salatiks ja natuke saime seeni ka. Meid on praegu siin 25 inimest. Igaüks on ise kandist. Üks koguni Saaremaalt ja üks on venelane. Ei tea, kuidas see hakkama saab. Öhtupoolikul läheme arvatavasti lina kitkuma. Siin olevat igavene suur linapõld. Küll on kole, kui kogu aeg tuleb ainult lina kitkuda!

Me oleme igaveses kolkas. Valgast tükk maad kaugel ja keskus ka 10 km kaugusel. Meie õppejõud lubas küll kaubelda, et vahel

kinno viiakse autoga st veoautoga. Me oleme Läti piiri ääres. Teispool maanteed on suur Läti kolhoos.

Neljapäev.

Oleme praegu lõunal. Köht on nii täis, et ei jõua liigutada. Olid kapsad ja kartulid värsked lihaga. Olen isegi piima jooma hakanud. Kogu hommikupoole katkusime lina. Käed on nii valusad. Päevanorm on 500 m². Pool on ära ja pool jääb öhtupoolikuks. Kole palju ikka küll. Seda lina on nii palju kah. Ei tea, millal otsa saab...! Ema, kirjuta ka mulle, aga tee seda kaunis kähku, sest ma ei tea, kui kaua kiri siia tuleb. Aadress on: Valga rajoon, Lenini-nimeline kolhoos, Kaagjärve külanõukogu, III brigaad (EPA).

Joonis 1. Üliõpilased ühismajandis kartuleid võtmas 1990. a (A. Tänavots)

1960. aastal moodustati EPAs liha- ja piimasaaduste tehnoloogia osakond ning piimasaaduste tehnoloogia eriala viidi Zootehnikateaduskonnast Veterinaariateaduskonda.

1961. aastal õppis EPAs 2348 üliõpilast sh Zootehnikateaduskonnas 240. Teaduskonnas avati vene osakond, kuhu tulid/võeti õppima soovijad ka väljastpoolt Eestit st NSV Liidu liiduvabariikidest.

Joonis 2. Zootehnikateaduskonna 1962. aasta lõpuaktusel peab kõne lõpetaja ja hilisem EPA 5. rektor Olev Saveli. Tagaplaanil EPA 2. rektor Minna Klement

1960-ndatel aastatel töötasid Zootehnikateaduskonnas õppejõududena põllumajandusloomade aretuse kateedris: prof Aarne Pung (pm-loomade aretus, veisekasvatus, üldloomakasvatus), dots Karl-Robert Kurm (veisekasvatus ja pm-loomade aretus), dots Leida Le-

pajõe (pm-loomade/lindude aretus), dots Harry Mauring (üldloomakasvatus, hobusekasvatus), dots Rein Teinberg (pm-loomade aretus ja geneetika), ass Ilme Nõmmisto (pm-loomade/lindude aretus).

Joonis 3. EPA põllumajandusloomade aretuse kateedri juhataja prof. Aarne Pung ja tema aspirant Olev Saveli ning vanemteadur Rein Teinberg (1966)

Põllumajandusloomade söötmise kateedris: prof August Muuga, dots Elmar Rätsep, dots Hilda Pruul, v-teadur/assistent Viivi Sikk, ass Hilda Mägi.

Eriloomakasvatuse kateedris: prof Cerelius Ruus (linnu-, sea-, lambakasvatus), prof Elmar Liik (sea-, lamba-, linnukasvatus), dots Edvard Meisner (sea-, lamba-, üldloomakasvatus), v-õp Harald Tikk (erilooma-, linnu-, küülikukasvatus), v-õp Vilma Raudsepp (lamba-, küülikukasvatus).

Keemia kateedris: prof August Siim, dots August Männik, dots Heiti Jalviste, dots Vladimir Tali, v-õp Mall Reeben, v-õp Kalju Haldma, ass Erna Neufeld, ass Ants Nilson, ass Endel Tigane, Endel Järv (oli Kohtla-Järve Keemiatehnikumi dir asetäitja õppealal).

Alates 1964. aastast oli Zootehnikateaduskonnas õppeaeg 4 aastat ja 5 kuud. Esimesel kursusel õpetati ühiskonnateadusi (NLKP ajalugu, poliitiline ökonomia, dialektiline ja ajalooline materialism, teadusliku kommunismi alused), üld- ja bioloogilisi aineid (vene keel ja võõrkeel, keemia, botaanika, zooloogia, füüsika, kõrgema matemaatika alused). Teisel kursusel alustati erialaste õppeainete õpetamist. **Zootehnika eriala üliõpilased õppisid järgmisi õppeaineid:** loomade anatoomia, histoloogia, füsioloogia, mikrobioloogia, taimekasvatus, rohumaaviljelus, põllumajandusloomade söötmine, biomeetria, tõuaretuse organiseerimine, põllumajandusloomade aretus, geneetika, veterinaaria alused, zoohügieen, veterinaarsünnitusabi kunstliku seemendusega, histoloogia ja embrüoloogia, veise-, sea-, linnu-, lamba-, hobuse- ja karusloomakasvatus, piimandus, liha- ja tapasaaduste tehnoloogia, mesindus, põllumajanduse ökonomika, tootmise planeerimine, raamatupidamine ja statistika, loomakasvatushoonete ehitamine, põllumajandusliku tootmise mehhaniseerimine ja elektrifitseerimine, nõukogude riigi ja õiguse alused, teadusliku ateismi alused, keheline kasvatus, tsiviilkaitse, ohutustehnika.

Teoreetiliste teadmiste kinnitamiseks ja praktiliste kogemuste omandamiseks toimusid erinevad suvepraktikad. I kursuse õppepraktikal/tööpraktikal omandati

loomade hooldamise oskus, teadmised botaanikast ja zooloogiast ning sooritati traktoristi – masinisti kvalifikatsioonieksam sh omandati oskus juhtida roomiktraktorit.

II kursusel oli katsetehniline praktika; üliõpilased töötasid loomakasvatusalasel katsetööl õppejõudude juhendamisel. II kursusel sooritati autojuhi kvalifikatsioonieksam. Õppesõidud toimusid peamiselt veoautoga.

III kursusel oli brigadiripraktika; praktika toimus vabariigi parimates majandites ja oli jaotatud kaheks; suviseks ja talviseks.

IV kursusel oli menetluspraktika; üliõpilased töötasid sovhoosides/kolhoosides zootehniku asetäitjana või seleksionäärina. Enne praktikale minemist sooritati masinlülpsi instruktori kvalifikatsiooni eksam, mis sisaldas lüpsiaparaadi lahti võtmist ja töökorda panemist kiiruse peale.

Praktikat oli zootehnika erialal: I ja II kursusel – 10 nädalat, III ja IV kursusel 20 nädalat.

1964. aastal õppis EPAs 1645 üliõpilast sh Zootehnikateaduskonnas 177 üliõpilast, lõpetas 39 õpetatud zootehnikut. 1971. aastal õppis Zootehnikateaduskonnas 234 üliõpilast, lõpetajaid oli 41.

Zootehnikateaduskonna lõpetamine toimus diplomitööga või kompleks-riigieksamitega loomakasvatuse (põllumajandusloomade söötmine, aretus, eriloomakasvatus jne) ning ökonomilistes ainetes (poliitiline ökonomia, põllumajandusökonomika, tootmise organiseerimine, statistika ja raamatupidamine).

Nõudlus õpetatud zootehnikute järele oli väga suur, sest Eesti NSV-s oli üle 700 suurmajandi ja loomakasvatuse spetsialiste vajasisid ka tõuaretuse ja teadusliku uurimise asutused. Igal kevadel jäid lõpetajate nõ tööle suunamisel paljude majandite ja asutuste soovid täitmata. Lõpetajate tööle suunamine/määramine toimus suunamiskomisjonide kaudu. Lõpetajad määrati tööle nende õppetulemuste paremusjärjestuse alusel st esimesena said nimekirjas olevate majandite/ettevõtete töökohtade hulgast valida endale sobiva töökoha teaduskonna kõige tublimad lõpetajad. Eelis oli ka lastega/lapsega vanematel. Pakutavate töökohtade juures oli kirjas ka palga suurus, ja kui pakuti ka elamispiind, siis pakutava korteri suurus/tubade arv. Paljudel juhtudel olid majandite esindajad ja lõpetajad juba varem kohtunud ja suusõnalised kokkulepped sõlminud. Sellistel juhtudel esitasid majandite juhid/esindajad teaduskonna suunamiskomisjonile lõpetajate nimed, keda nad soovisid. Tihti juhtus, et suunamiskomisjon ei arvestanud üliõpilaste ja/või ettevõtete juhtide soovidega; sellisel juhul oli nuttu kui palju...

1966. aasta sügisel võimaldati osale Zootehnikateaduskonna üliõpilastest spetsialiseeruda linnukasvatuse erialale; linnukasvatuse rühma kuuluvad üliõpilased sooritasid praktika alates II kursusest linnukasvatusemajandites/linnavabrikutes.

Linnukasvatusega tegelevaid majandeid oli palju ja kõik nad vajasisid ootasid spetsialiste.

I lend linnukasvatuse spetsialiste lõpetas EPA Zootehnikateaduskonna 1971. aastal. Linnukasvatuse eriala

esimesed lõpetajad olid: Malle Ilves, Vello Ilves, Vaike Jeršova, Ene Kerm, Vello Kiis, Mairold Kõrvel, Urve Laanemets, Valeri Neps, Jüri Nohrin, Matti Piirsalu, Elli Priimägi, Anne Tamson, Matti Tohver. Asta Veere.

II lend linnukasvatuse spetsialiste lõpetas 1992. aastal sh Ardo Lass, Eve Samuli, Ove Tikk, Külli Vikat jt.

1974. aastal oli EPAs 6 teaduskonda: **Zootehnika-teaduskond** (dekaan dots Rein Teinberg); Agronoomiateaduskond (dekaan dots Paul Kuldkapp); Veterinaariateaduskond (dekaan dots Paul Saks); Majandusteaduskond (dekaan dots Harri Pihho); Metsanduse ja Maaparanduse Teaduskond (dekaan dots Endel Laas); Põllumajanduse Mehhaniseerimise Teaduskond (dekaan dots Heino Möller).

Zootehnikateaduskonnas oli neli kateedrit. Põllumajandusloomade aretuse kateedrit (Mitšurini 30, IV korrus) juhatas akadeemik, prof Aarne Pung. Õppejõududena töötasid: prof Karl-Robert Kurm (veisekasvatus, piimatootmise tehnoloogia), prof kt Leida Lepajõe (põllumajandusloomade aretus, tõuaretuse organiseerimine), dots Rein Teinberg (põllumajandusloomade geneetika), dots Harry Muring (hobusekasvatus, loomakasvatus). V-teadur Ilme Nõmmisto õpetas loomakasvatust.

Põllumajandusloomade söötmise kateedrit (Mitšurini 30, III korrus) juhatas prof Ülo Oll. Söötisõpetust õpetasid õppejõud: prof August Muuga, dots Hilda Pruul, dots Elmar Rätsep, dots kt Viivi Sikk. Dots Jaan Klaar õpetas piimatehnoloogiat ja mikrobioloogiat.

Eriloomakasvatuse kateedrit (Leningradi mnt 86, I korrus) juhatas dots Edvard Meisner (seakasvatus), õppejõududena töötasid: dots Vilma Raudsepp (lambakasvatus), dots Harald Tikk (linnu- ja karusloomakasvatus), assistent Ants Uiho (seakasvatus). V-teadur Mart Enneveer õpetas kalakasvatust.

Joonis 4. Zootehnikateaduskonna üliõpilased loengul 1959. aastal (Leningradi mnt 84 auditooriumis). 1. laua taga on Lembit Rebane ja Rein Kuku, nende selja taga Tõnu Toim. Kaks viimast olid koos Tartu Rajooni TSN Täitevkomitee aseesimehed

Keemia kateedrit (Mitšurini 36, II korrus) juhatas dots Endel Järv. Õppejõududena töötasid dotsendid Heiti Jalviste, August Männik, Erna Neufeld, Ants Nilsson, Mall Reeben, Vadimir Tali, v-õp-d Kalju Haldma ja Endel Tigane.

1975. aastal tekkis päevakorda Zootehnikateaduskonna nime muutmise küsimus. Arvati, et zooinsener

on tähenduselt kõvem kui zootehnik; et kõrgharidustasemega sobib sõna "insener" rohkem kui "tehnik" ning see annab teaduskonnale ja erialale soliidisust juurde.

1976. aastal kinnitati teaduskonna nimeks **Zooinseneriteaduskond** ja uued üliõpilased immatrikuleeriti Zooinseneriteaduskonda. Õppeplaani lisati õppeaine Insenerigraafika, mis kadus õppeplaanist juba nelja aasta pärast, sest õppeaine läbimine kujunes raskemaks kui arvati, ka ei olnud õppejõud üliõpilaste jaoks kuigi kättesaadav, sest oli väljastpoolt EPAt.

1976. aastal lõpetas Zooinseneriteaduskonna 56 õpetatud zootehnikut. Üliõpilastele, kes astusid Zootehnikateaduskonda, anti lõpetamisel diplom õpetatud zootehniku kvalifikatsiooniga. Üliõpilastele, kes astusid Zooinseneriteaduskonda, anti lõpetamisel diplom zooinseneri kvalifikatsiooniga.

1981. aastal õppis Zooinseneriteaduskonnas 249 üliõpilast, lõpetas esimene lend zooinsener (57 sh 20 kaugõppes).

Õppeaeg Zooinseneriteaduskonnas oli alates 1987. aastast 4 aastat ja 9 kuud (varem 4 aastat ja 7 kuud). Sisseastumiseksameid oli kolm: bioloogia, keemia ja eesti keel (kirjand).

Üliõpilastel oli nüüd võimalus õppida ka kalakasvatust, mesindust ja karjakoerte kasvatust, omandada B kategooria autojuhi, masinlõpsi instruktori ja koerakasvatuse instruktori kvalifikatsioon. Ühiskondlike Erialade Teaduskonnas (ÜET) oli võimalik omandada lektori, kodunduse, ehisaianduse, ratsaspordi jt instruktori eriala.

Üliõpilaste õpiedukust jälgisid hoolega kursusejuhendajad; probleemsed üliõpilased kutsuti kateedrijuhataja jutule ja kui see ka tulemusi ei andnud, siis dekaani jutule.

EPA kõik sh Zooinseneriteaduskonna meesüliõpilased pidid kohustuslikus korra läbima sõjalise õpetuse, mille valmistas ette tagala ohvitser. Loomakasvatuse eriala üliõpilased said ettevalmistuse toiduainetega varustamise organiseerimise alal. Sõjanduse õpetust kuireeris sõjanduse kateeder asukohaga Kreutzwaldi 5; kateedri ülemaks oli polkovnik Ahto Peets.

Sõjaline õpetus oli tunniplaanis 2., 3. ja 4. kursusel; üks kord nädalas (8 tundi) ja kanda tuli mundrit. Enamusele oli see õppeaine vastumeelne ja seal käidi selleks, et EPAst välja ei visataks. Probleem oli ka selles, et sõjaväes juba teeninud üliõpilastelt nõuti ikkagi sõjalises õppes osalemist ja üliõpilased, kes olid läbinud sõjanduse, pidid pärast lõpetamist ikkagi minema sõjaväeteenistusse. Üliõpilaste 1988. aastal korraldatud boikott sõjalise õpetuse vastu, mille organiseerimisel osalesid eriti aktiivselt Zooinseneriteaduskonna meesüliõpilased, kujunes teaduskonna dekaanile ja EPA rektorile parajaks pähkliks.

Õppetöö sõjanduses lõpetati alates 1.09.1990 ja sõjanduse kateedri ehitatav õppehoone (aadressil Kreutzwaldi 64) anti Zooinseneriteaduskonna valdusse. Zooinseneriteaduskonna kasutusse see hoone siiski ei jõudnud, kuigi ruumide sh dekanadile ja kateedritele/õppejõududele mõeldud ruumide jaotus oli tehtud. Otsustati, et majast saab EPMÜ uus peahoone;

juurdeehitusena valmis aula, ja **uude peahoonesse (Kreutzwaldi 64) koliti endisest peahoonest (Riia 12) 1996. aastal.**

Zooseneriteaduskond otsustati paigutada/mahutada ehitatavasse Veterinaariateaduskonna kompleksi, mis pidi valmima kahes etapis. Veterinaariateaduskonna I õppehoone (Kreutzwaldi 62) valmis 1992. aastal.

1987. aastal lõpetas XXXVI lend õpetatud zootehnikuid/zoosenerere. Kursusejuhendaja dots kt Ilme Nõmmisto saatis nad "lendu" meenutustega ajalehes Eesti Põllumajanduse Akadeemia 26.03.1987 artikliga Neli aastat ja seitse kuud – nagu keegi nad iseendale tegi: "Statistilised andmed räägivad sellest, et 75 vastuvõetud üliõpilasest lõpetab kõrgkooli 51. Küllaltki suur väljalangevus (32%) seletub mitmeti: osa noormehi pidi minema aega teenima, osa ei saanud õppimisega hakkama, mõnel aga tuli lahkuda ebaväärika käitumise tõttu. Kõige raskem oli lõpetada esimest kursust, tunda andis nõrk ettevalmistus, eriti täppisteadustes. Ei osatud üliõpilaste vääriliselt käituda. Paljusid vedas alt oma võimete ülehindamine; arvati, et eksamiks valmistumiseks piisab ainult kolmest eksamieelsest päevast. Nii kujuneski esmakursus komistuskiviks kümnele protsendile sisseastujatest. Võibolla mõjus õppetulemustele ka see, et zooseneriteaduskonda astusid paljud agronoomiks ja veterinaariks pürgijad, kes viimasel hetkel väikese konkursi tõttu zooseneriteaduskonnas otsustasid siia üle tulla. Kuid suurem enamus ületas raskused ning neile algasid tõesti Elu Parimad Aastad EPAs. Teisel ja kolmandal kursusel oli hoogu isetegevuseks, kursuseõhtute korraldamiseks ja huvitava nääriõhtu tarvis. Esimest korda teaduskonna ajaloos söödi kursuse nääriõhtul verivorste. Teine ja kolmas kursus olid teineteise leidmise ja perekonna rajamise aeg. Praegustest lõpetajatest on oma kursuselt elukaaslase leidnud kolm. Lapsi on kursuse üliõpilastel kümme. Kursusevanem ja ametlik esindaja oli Priit Rander. Kuna noormehi oli kursusel ainult seitse, oli tegelik tegetseja ja otsustaja naispool. Kohusetundlikud rühmanemad olid Anneli Tragel, Maire Pütsepp ja Katrin Sard. Rahvamaleva rasket rege vedas Alo Teder ja vedas hästi. Üliõpilaste Teadusliku Ühingu tööst hakati agaralt osa võtma juba teisel kursusel. ÜTÜ konverentsil on esinetud 26 ettekandega, millest 16 olid neljandal kursusel. Paljude eelnev uurimus kasvas diplomitööks. Fotomehena tegutses kursuse pikim noormees Andu Rämmer. Hea esinemise eest isetegevusülevaatusel on dekaani korraldustega kiita saanud paljud teist. Tubli pillimees oli Priit Rander. Kursuse ööbikud olid Asti Teder ja Tiit Mölder. Kunstnikukätt on Kaija Einastel, kes kujundas ka eelmise aasta lõpetajate kutsekaardi. Tagasivaates kujunesid need 4 aastat ja 7 kuud just sellisteks, nagu keegi nad iseendale tegi – kes tahtis, võis igal pool kaasa lüüa, kes ei tahtnud, see leppis tudengielu sündmustes ainult pealtvaataja rolliga.

Mida arvab EPA-s oldud ajast kursus ise? Kahjuks ei jõudnud veel puhuma hakata värsked tuuled, mis oleksid tugevdanud demokraatiat ja nõrgendanud autokraa-

tiat. Veider tundus erialapraktikate ületähtsustus. Nii mõnigi kord kujunes see töö tegemise asemel hoopis lõputuks ooteajaks, kuid sealt puudumist võis vabandada ainult surm. Nii mõnegi aine õpetamisest oleks lootnud suuremat elulähedust ja objektiivsemat teadmiste hindamist. Kas õpetama peab ikka nii killustatult? Tunniplaan jagab päeva eri õppeainete vahel, millel omavahel tihti puudub seos. Järgmisel nädalal on eelmisel tunnil räägitud ununenud. Õppeained peaksid järgnema üksteisele blokina ja lõppema kohe eksami või arvestusega. Imelik tundub ka nõue teha kursusetöö valmis enne, kui õppeaine on läbi võetud. Et tulevikku ei ole minevikuta, siis tuleb loota, et uutmine ja demokraatia pääsevad järgmiste lendude puhul võidule".

Zooseneriteaduskonnas oli 1987. aasta 4 kateedrit. Dekanaat asus aadressil Lai tn. 30. Samas majas olid ka erialakateedrid (aretus, söötmine, eriloomakasvatus), keemia kateeder paiknes kahes kohas; aadressil Lai 36 ja Veski 13.

Põllumajandusloomade aretuse kateedrit juhatas dots Valdeko Kaarupun, õppejõududena töötasid prof Leida Lepajõe, prof Olev Saveli (1/4 kohaga), dotsendi kt-d Anne Lüksik ja Ilme Nõmmisto, v-õp Eha Türk, ass Heldur Peterson.

Kateedri teadustöö teemad olid seotud veiste, sigade, hobuste ja lindude aretusega. Uuriti ka lindude, nutriate ja kalade valguväärindust ning transferrini tüüpe loomade veres.

Põllumajandusloomade söötmise kateedrit juhatas prof Ülo Oll, õppejõududena töötasid prof Elmar Rätsep, dots Viivi Sikk, dots Hilda Tammsalu, v.-õp Jaak Tõlp.

Kateedri teadustöö hõlmas nii söötade koostise üksikasjalikumad (mikroelemendid, aminohapped) uurimist kui ka lehmade, sigade ja lindude (broilerite) söötmist. Seedekatseid korraldati ka lammastega. Kateeder osales aktiivset vabariigi proteiiniprogrammi (1986–2000) väljatöötamisel.

Eriloomakasvatuse kateedrit juhatas prof Harald Tikk, õppejõududena töötasid prof Karl-Robert Kurm, dots Mart Enneveer, dots Edvard Meisner, dots kt Ants Uibo, ass Peep Piirsalu.

Kateedri teadustöö teemad olid seotud veisekasvatuse, lamba-, sea-, linnu- kala- ja karusloomakasvatuse tehnoloogiatega.

Keemia kateedrit juhatas dots Ants Nilson, õppejõududena töötasid dots Endel Järv, dots Mall Reeben, dots Vladimir Tali, v.-õp Katrin Kolk, v.-õp Tõnis Lepiku, v-õp Regina Pällin, ass Leeni Leis, ass Anu Viigi.

Kateeder oli nõ üle-EPA-line; keemiat õpetati kõikide teaduskondade üliõpilastele.

1988. aastal toimus Zooseneriteaduskonnas tähtsündmus; põllumajandusloomade aretuse kateedri juhataja, **prof Olev Saveli valiti EPA Õpetatud Nõukogu 20.05.1988 laiendatud istungil EPA uueks rektori.** O. Saveli alustas rektorina tööd 01.09.1988. Teaduskonda juhtis jätkuvalt dekaanina dots Valdeko Kaarupun.

Joonis 5. Auditorium Laia tänava õppehoones (I. Nutt)

Joonis 6. Üliõpilased väljumas Laia tänava õppehoonest (paremalt Elmo Mölder, Alo Tänavots, Pille Peedor (Vare) ja Varpo Vare (A. Tänavots))

EPA Õpetatud Nõukogu 31.08.1989. aasta istungil kinnitati Zooinseneriteaduskonna üliõpilaste poolt loodud üliõpilasseltsi TAURUS põhikiri.

Joonis 7. Tauruse ruumid asusid aadressil Lai 30 (Urmas Võro, Riina Högren ja Õilme Kuivjõgi). Taamal Tauruse sümboliks olnud sarvedega kolju (P. Ilves)

TAURUSE tegevuse eesmärgiks oli edendada ja populariseerida loomakasvatust, ühendada põllumehe vaimsus, eriti aga loomakasvatuse vastu huvi tundvaid üliõpilasi kõikidest kõrgkoolidest, vilistlasi ja õppejõude, kelle tegevus või huviala on seotud loomakasvatusega või sellega piirnevate teadusharude ja huvialadega. TAURUSE asupaigaks sai Lai 30 õppehoone

keldrikorrusel olev ruum, mille üliõpilased ise oma jõududega korda tegid sh baarileti ehitasid. Üliõpilasseltsi TAURUS esimeseks presidendiks sai prof Olev Saveli.

EPA lõpetajate sh õpetatud zootehnikute/zooinseneride riiklik tööle suunamine lõpetati 1990. aastal. Kuni selle ajani toimus lõpetajate tööle määramine nõuamiskomisjonide kaudu.

1990. aastal valiti Zooinseneriteaduskonna dekaaniks dots Anne Lüpsik.

Dekaanidena on teaduskonda varem juhtinud: dots Evald Peebsen (1951–1952); prof Johannes Kaarde (1952); prof Elfriede Ridala (1952–1958); prof Arne Pung (1958–1961); dots Karl-Robert Kurm (1961–1965); dots Leida Lepajõe (1965–1968); dots Edvard Meisner (1968–1971); prof Karl-Robert Kurm (1971–1974); prof Rein Teinberg (1974–1979); prof Ülo Oll (11.08.1979–1986); dots Valdeko Kaarupun (1986–1990).

Zooinseneriteaduskonna Nõukogu otsusega (5.11.1990) loodi kolm prodekaani kohta ja määrati tööülesanded: v-õp Peep Piirsalu – prodekaan õppetöö alal (õppeplaanid, õppepraktika välismaal); dots Jaak Tõlp – prodekaan teadustöö alal; dots Mart Enneveer – prodekaan halduse alal.

1. jaanuarist 1991 nimetati Zooinseneriteaduskond Loomakasvatusteaduskonnaks.

1991. aastal oli EPAs 7 teaduskonda: **Loomakasvatusteaduskond** (dekaan dots Anne Lüpsik); Agronoomiateaduskond (dekaan dots Juhan Jõudu); Veterinaariateaduskond (dekaan dots Aadu Kolk); Majandusteaduskond (dekaan dots Harri Piho); Metsandusteaduskond (dekaan prof Ivar Etverk); Maainseneriteaduskond (dekaan dots Väino Tamm); Põllumajanduse mehhaniseerimise teaduskond (dekaan dots Tõnis Peets).

Alates 26. septembrist 1991 muudeti Eesti Põllumajanduse Akadeemia Eesti Põllumajandusülikooliks. EPMÜ oli Eesti Vabariigi riiklik ülikool ja õppetöö toimus ülikoolis koostatud õppekavade/õppeplaanide alusel.

1991. aasta 1. septembrist reorganiseeriti EPA olemasolevad teaduskonnad ja moodustati 5 teaduskonda: põllumajandusteaduskond, mille koosseisus oli 4 instituuti (agronoomia-, **loomakasvatus**-, majandus- ja liha-piimainstituut), veterinaariateaduskond, inseneriteaduskond, mille koosseisus oli 2 instituuti (tehnikaja maainseneriinstituut), metsandusteaduskond, humanitaarteaduskond. Teaduskondade eesotsas oli dekaan, keda abistas dekanaadi sekretär. Instituute juhtis direktor, keda abistas kantselei juhataja (endine "dekanaadi sekretär").

Eraldiseisva loomakasvatusteaduskonna asemel oli nüüd loomakasvatusteaduskond, mis kuulus põllumajandusteaduskonna koosseisu.

	Erialad	Üliõpilaste arv
Põllumajandusteaduskond (dekaan dots Armand Sukamägi) sh		1062
1. Agronoomiainstituut.	Agronoomia	352
Viljandi mnt Eerika.	Aiandus	45
Direktor dots Juhan Jõudu		

Lepajõe, prof Arnold Rüütel, doktorandid Avo Karus, Einar Orgmets, magistrandid Käde Kalamees, Heikki Paltser, Ando Põldaru, Ave Velt, abipersonal Larissa Belova, Helgi Tennisson, Toomas Toim.

Söötmissõpetuse ja toitumisfüsioloogia õppetoolis (juh. prof Olav Kärt) töötasid õppejõududena: abiprof Ülo Oll, dotsendid Viivi Sikk, Jaak Tõlp, assistendid Silvi Tõlp, Jaan Loite. Õppetoolis olid veel: v-teadur Andres Hellenurme, doktorant Allan Kaasik, magistrandid Ülle Jõenurm, Katrin Rannik, Piret Siimpoeg, Aneli Šmigelskite, abipersonal Antoniina Kiis, Anne Krips, Kaja Kruuk, Üllar Oll.

Väikelooma ja linnukasvatuse õppetoolis (juh. prof Harald Tikk) töötasid õppejõududena: dotsendid Peep Piirsalu, Aleksander Lember, assistendid Ants Uiho, Jaanus Hämmal, Renaldo Mändmets. Õppetoolis olid veel: doktorandid Eve Samuli, Toomas Murulo, magistrandid Paul Jalas, Anželika Kazakova, Ardo Lass, Meeli Saveli, Külliki Vikat, v-zootehnik Viive Tikk ja v-laborant Riina Tisler.

Keemia lektoraadis (juh. dots. Ants Nilson) töötasid õppejõududena: lektorid Regina Pällin, Katrin Kolk, õpetajad Avo Karus, Virge Karus, Leeni Leis, Tõnis Lepiku, abipersonal Ene Enno, Emmeline Männik, Urve Ojaperv, Salme Vene.

1993. aastal võeti EPMÜ-sse vastu 275 üliõpilast sh loomakasvatuse erialale 25, EPMÜ-s oli kokku 286 õppejõudu sh Loomakasvatuse instituudis 20.

Instituut osales aastatel 1993–1995 Euroopa Liidu kõrgharidusprogrammis TEMPUS. Projekti eesmärgiks oli loomakasvatusalase kõrghariduse arendamine Eestis. Projekti koordinaatoriks oli Suurbritannia Waleši ülikool Bangoris, projekti partneriks oli Kieli Ülikool Saksamaal ning Kuopio Ülikool Soomes. Projekti raames said paljud LKI üliõpilased ja õppejõud võimaluse külastada partnerülikoole; osaleda erinevatel koostatistel ja seminaridel, külastada farme/põllumajandusettevõtteid ja sooritada praktikat, töötada raamatukogus vm.

1994. aasta 1. juunil ühendati Eesti Põllumajandusülikooli (EPMÜ) Loomakasvatuse instituut (direktor dots. Anne Lüpsik) ja Eesti Loomakasvatuse ja Veterinaaria Teadusliku Uurimise Instituudi (ELVI) (direktori kt. Toomas Vain) loomakasvatusalase uurimistemaatikaga seotud osakonnad. Reorganiseeritud asutuse nimeks sai **Eesti Põllumajandusülikooli Loomakasvatuse instituut (EPMÜ LKI).** Moodustunud EPMÜ Loomakasvatuse instituudil olid teaduskonna õigused. LKI põhikiri kinnitati EPMÜ Nõukogus 8.09.1994.

Instituudi direktoriks sai prof Olav Kärt, asedirektoriks Toomas Vain ja asedirektoriks õppe alal dots. Anne Lüpsik.

Moodustunud EPMÜ Loomakasvatuse instituut oli ainus akadeemilist loomakasvatusalast kõrgharidust andev asutus Eestis, olles samaaegselt juhtiv institutsioon loomakasvatusteaduse alal. Kõrvuti õppe- (sh magistri- ja doktoriõpe) ning teadustööga arendati ka nõustamistegevust. Instituudis oli 145 töötajat sh 70 õppejõudu/teadustöötajat, 103 üliõpilast sh

18 magistranti ja 8 doktoranti. I kursusele võeti 17 uut üliõpilast (kohti oli 25).

EPMÜ Loomakasvatuse instituudi administratsioon paiknes Kreutzwaldi 1 peahoones, dekanaat ja õppetoolid/osakonnad toodi Laia 30 õppehoonest Kreutzwaldi 1 mõisamajja. Dekanaadi metoodikuks sai Hilja Pärnaste.

Instituudi struktuurilise terviku moodustasid osakonnad koos professoriga (4), teenindavad allüksused ja katsebaasid/-jaamad (6).

Aretusosakonna aretusõpetuse ja geneetika professoris (osakonna ja professuuri juhataja prof Olev Saveli) töötas 6 õppejõudu ja õpetati järgmisi õppeaineid: zooloogia, bioloogia (dots. Ilme Nõmmisto, dots. Eha Türk), geneetika (dots. Anne Lüpsik), aretusõpetus (prof. Olev Saveli, dots. Eha Türk), hobusekasvatus (dots. Heldur Peterson), veisekasvatus (prof. Olev Saveli, dots. Valdeko Kaarupun), üldloomakasvatus (dots. Eha Türk), aretus ja geneetika (dots. Valdeko Kaarupun, dots. Anne Lüpsik), mesindus (dots. Ilme Nõmmisto), talu planeerimine (dots. Heldur Peterson).

Aretusosakonnas uuriti eesti veisetõugude aretusväärtust ja jõudlusvõime suurendamist uute aretusvõtete ning sugulastõugude kasutamise teel, uuriti võimalusi loomade kehaehituse parandamiseks, tegeleti veiste hindamise uute meetodite väljatöötamise ning rakendamise, katsetati piimatõugu veiste lihajõudluse parandamist tarberistamisega lihatõugudega. Geneetika laboris (juh. Tiit Ökva, hiljem Haldja Viinalass) uuriti populatsioonide geneetilise struktuuri muutusi verefaktorite, vereseerumi ja piimavalkude pärilike tüüpide abil, kontrolliti loomade põlvnemisandmete õigsust.

Aretusosakonna teadustöös kasutati Vabariigi Jõudluskontrolli Keskusest saadud jõudluskontrolli andmeid vabariigi majandite ja üksikute ettevõtete kohta, katseid viidi läbi erinevates majandites/ettevõtetes. Teadustöö tulemusi rakendati praktikasse Jõudluskontrolli Keskuse kaudu ning läbi Eesti Tõuloomakasvatuse Liidu, mille keskus asus aretusosakonnas.

Söötmissõpetuse ja toitumisfüsioloogia professoris (professuuri juhataja prof. Olav Kärt, kaasprofessor Ülo Oll, osakonna juhataja v-teadur Helgi Kaldmäe) töötas 4 õppejõudu ja õpetati järgmisi õppeaineid: põllumajandusloomade söötmine ja toitumisfüsioloogia (prof. Ülo Oll), söötmissõpetus (prof. Olav Kärt, dots. Jaak Tõlp), loomakasvatusteaduse alused (prof. Ülo Oll), sigade söötmise erikursus (prof. Ülo Oll), veiste söötmise erikursus (prof. Ülo Oll), loomakasvatus (dots. Viivi Sikk), maailma loomakasvatus (v-teadur Helgi Kaldmäe).

Söötmissõpetuses uuriti põllumajandusloomade proteiini- ja energiatarbe katmise võimalusi suure toodangu saamiseks, mittetraditsiooniliste söötade ja söödaliseandite toimet loomade seedeprotsessile ja ainevahetusele ning piimatoodete kvaliteedile, töötati välja sobivaid ratsioone ja söötmissiise, määrati söötade kvaliteeti sh keemilist koostist, uuriti loomade ainevahetust.

Uurimistöö katsebaasideks olid põhiliselt Piistaoja veisekasvatuse katsejaam, Tartu riigimajand ja Eerika katsetalu, kus asusid fistulloomad. Teadusuuringute läbiviimine toetus osakonna keemialabori (juh Lauri Ploom) tehnilisele baasile, kus määrati söötade kvaliteeti ning anti soovitusi söötade otstarbekaks kasutamiseks, tehti vere, vatsasisu, rooja ja uriini uurimisi.

Väikelooma- ja linnukasvatuse osakonna väikelooma- ja linnukasvatuse professoris (osakonna ja professuuri juhataja prof Harald Tikk) töötas 5 õppejõudu ja õpetati järgmisi õppeaineid: üld- ja eriloomakasvatus (dots Ants Uibo), seakasvatus (dots Aleksander Lember), lambakasvatus (dots Peep Piirsalu), linnukasvatus (prof Harald Tikk), karusloomakasvatus (prof Harald Tikk), kalakasvatus (dots Tiit Paaver), koerakasvatus (dots Al-der Lember), konsulendikursus (prof Harald Tikk, dots Aleksander Lember).

Osakonnas uuriti põllumajanduslindude selektsiooni ja söötmise normeerimist, sigade söötmise ja kunstliku seemenduse probleeme, lammaste produktiivomaduste parandamisvõimalusi ja ensüümpreparaatide kasutusvõimalusi põllumajandusloomade ja lindude söötmisel.

Uurimistöö läbiviimiseks ja suunamiseks olid osakonnal tihedad sidemed Kehtna Lindude Kontrollkatsejaamaga, Kurtina Linnukasvatuse Katsejaamaga, Sakala Tõulinnukasvatuse Ühistuga, Matjama vutifarmiga, Kehtnas asuva LKI seakasvatuse osakonnaga, Aravete põllumajandusühistuga, Eesti Linnukasvatate Seltsi ja Eesti Lambakasvatate Seltsiga.

Keemia professoris (professuuri juhataja prof Ants Nilson) töötas 8 õppejõudu ja õpetati keemiat kõikidele EPMÜ üliõpilastele. Uuriti valkude ja ensüümide polümorfismi põllumajandusloomade kudedes ja vereseerumis, koostöös taimekaitseinstituudiga uuriti uute öko-keemiliste taimekaitsevahendite sünteesi ja omadusi.

Lisaks söötmisosakonnale, aretusosakonnale ja väikelooma- ja linnukasvatuse osakonnale, kus tegeleti õppe- ja teadustööga, oli instituudis veel neli osakonda, kus tegeleti ainult teadustööga.

Seakasvatuse osakond (juhataja Kalju Eilart) paiknes Kehtnas ja tegeles sigade hindamismetoodikate ja Eestile sobivaima sigade aretussüsteemi väljatöötamisega, uuriti erinevate toimeainete mõju kasvavate sigade jõudlusele, määrati sealiha kvaliteeti ja selle parandamise võimalusi.

Kalakasvatuse osakond (juhataja Tiit Paaver) paiknes Ilmatsalus ja tegeles karpkala geneetika ja parasitoloogia, fikerforelli kasvatamise ning sisevete kalanduse sh kalavarude taastootmise küsimustega.

Loomakasvatustehnoloogia osakond (juhataja Allan Kaasik) paiknes Eerikal ja tegeles veisefarmide tehnoloogiliste (sh lüpsmine, söötmine) võimaluste uurimisega, pidamistehnoloogiate automatiseerimise ja loomade tervise ja toodangu kvaliteedi automaatse kontrolli rakendamise võimalustega farmides.

Piimanduslabor (juhataja Arvi Olkonen) tegeles lüpsi- ja piimainventari pesu- ja desoainete retseptide väljatöötamise ja testimisega, erinevate piimajahutusseadmete katsetamisega eesmärgiga vähendada piima bakteriaalset saastumist.

Loomakasvatuse instituudi koosseisu kuulusid ka järgmised katsejaamad: Kurtina Linnukasvatuse Katsejaam (dir Vello Ilves), Arkna Loomakasvatuse Katsejaam (dir Heino Kukku), Piistaoja Veisekasvatuse Katsejaam (dir Olev Roosileht), Tori Hobusekasvandus (dir Jaak Ehrlich), Kehtna Riigimajand (dir Mart Riisenberg), Tartu Riigimajand (dir Avo Mölder).

EPMÜ Loomakasvatuse instituudi kõrgeim otsustusõigus oli 24-liikmelisel teadusnõukogul.

EPMÜ Loomakasvatuse instituudi lõpetajatele väljastati aastatel 1992 ja 1993 diplom eriala lõpetamise kohta (on lõpetanud loomakasvatuse instituudi loomakasvatuse erialal). Bakalaureuseõppe lõpetajatele, kes astusid ülikooli alates 1994. aastast, anti bakalaureusekraad. Diplomile kirjutati, et on täitnud nt loomakasvatuse bakalaureuseõppe õppekava täies mahus ja talle on antud bakalaureusekraad loomakasvatuse erialal. Esimesed bakalaureusekraadiga diplomid väljastati 1998. aastal.

Enne 1994. aastat EPMÜ-sse astunud üliõpilastele anti diplom/ülikooli kraadita diplom. Diplomile kirjutati, et on täitnud nt loomakasvatuse eriala õppekava täies mahus.

Joonis 10. Enne 1994. aastat EPMÜ-sse astunud üliõpilastele anti diplom/ülikooli kraadita diplom (1994. a lend) (K. Avi)

Alates 1995. aastast rakendus ülikoolis **4+2 õppesüsteem**; 4- aastasele bakalaureuseõppele (õppekava maht 160 AP) järgnes 2- aastane magistriõpe (80 AP) ja 4-aastne doktoriõpe (160 AP). Loomaarstiõppe kestuseks sai 5 aastat (200 AP). 1995. aastal vastuvõetud üliõpilased alustasid õpinguid uute, kõrgharidusstandardile vastavate õppekavade alusel.

Loomakasvatuse instituudis oli üks bakalaureuseõppe õppekava ja üks magistriõppekava. Bakalaureuseõppe õppekava **Loomakasvatus** koosnes järgmistest moodulitest: üldõppemoodul (kuni 30 AP), suunaõppemoodul (20–25 AP), erialaõppemoodul (60–70AP), lisaõppemoodul (19–25 AP), vabaained (14–20 AP), lõpueksam (6 AP).

Magistriõppekava **Loomakasvatus** koosnes järgmistest kohustuslikest üldainetest (11 AP): võõrkeel (5 AP), teadustöö metodoloogia (3 AP), pedagoogika alused (2 AP), praktiline pedagoogiline töö (1 AP) ja erialaõppe õppeainetest (25 AP): loomakasvatussaa-

duste kvaliteedinõuded ja standardid (7 AP), loomakasvatuse ja loomakasvatusteaduse areng maailmas (3 AP), erialaaine vastavalt magistritöö teemale (15 AP). Valikaineid tuli õppida 2–5 AP mahus, magistritöö maht oli 39–44 AP-d.

4+2 õppesüsteemi bakalaureuseõppe lõpetajatele anti bakalaureusekraad, magistriõppe lõpetajatele magistri teaduskraad (põllumajandusmagistri teaduskraad loomakasvatuse erialal), doktoriõppe lõpetajatele – doktori kraad (põllumajandusdoktor; *Doctor of Agriculture (Dr (Agr))* loomakasvatuse erialal, filosoofiadoktor (*PhD*) loomakasvatuse erialal).

1995. aastal õppis Loomakasvatuse instituudis 132 üliõpilast sh 55 kaugõppes, lõpetas 31 üliõpilast.

1997. aastal lõpetas loomakasvatuse eriala 47. lend. **Esimesed bakalaureusekraadiga loomakasvatuse eriala lõpetajad** said diplomi 1998. aastal ja võisid alustada õpinguid magistriõppes.

Alates 1.09.1997 alustas tööd EPMÜ Loomakasvatuse instituudi asedirektorina õppe alal dots Einar Orgmets; senini sellel kohal töötanud dots Anne Lüksik läks EPMÜ õppe- ja teadusosakonna juhatajaks.

Alates 2002/2003. õppeaastast rakendus 3+2 õppesüsteem. Uued üliõpilased immatrikuleeriti bakalaureuseõppekavale (õppe kestus 3 aastat) **Loomakasvatussaaduste tootmine** (kood 396). Õppekava osadeks olid: valdkonnaõpe (25 AP), suunaõpe (23,5 AP), erialaõpe (37,5 AP), spetsialiseerumised ja lisaõppemoodul (5 AP). Bakalaureuseõppe lõppes bakalaureuseeksamiga.

Valdkonna- ja suunaõppe õppeained olid samad, mis 4+2 õppesüsteemi bakalaureuseõppekava **Loomakasvatus** üldõppe- ja suunaõppemoodulis.

Erialaõppe õppeained olid: maailma loomakasvatus, loomade heaolu ja käitumine, aretusõpetus, söötmi- sõpetuse põhikursus, veisekasvatus, seakasvatus, tapaja lihasaaduste tehnoloogia väiketootmises, toiduohutus, piimatoodete tehnoloogia, linnukasvatus, hobusekasvatus, lamba- ja kitsekasvatus, õppepraktika (1 AP), erialapraktika (3 AP).

Spetsialiseeruda oli võimalik ühele järgmistest erialadest: **loomakasvatus** (14 AP), **kalakasvatus** (14 AP), **liha- ja piimatehnoloogia** (26 AP), **agroökoloogia** (20 AP). Agroökoloogia eriala õppeained olid: mulla- teaduse alused, maaviljeluse põhikursus, agrokeemia, rohumaaviljelus, rohumaade tehnoloogia, taimekasvatuse üldkursus.

Loomakasvatuse instituudis oli 4 magistriõppekava; tulenevalt bakalaureuseõppe õppekavas olevatest spetsialiseerumistest. Magistriõppekavad olid: **Loomakasvatus** (kood 449), **Kalakasvatus** (462), **Agroökoloogia** (447), **Liha- ja piimatehnoloogia** (455).

3+2 õppesüsteemi bakalaureuseõppe lõpetajatele anti bakalaureusekraad (bakalaureusekraad loomakasvatuse erialal), magistriõppe lõpetajatele magistri kraad (magistri kraad loomakasvatuse erialal), mis ei ole teaduskraad. Doktoriõppe lõpetajatele anti teaduskraad (Filosoofiadoktor).

2002. ja 2003. aastal võeti üliõpilasi vastu uue (3+2) õppesüsteemi bakalaureuseõppekavale ning vana (4+2) õppesüsteemi magistriõppesse. 2004. aastal asus bakalaureuseõppekavale Loomakasvatussaaduste tootmine õppima 85 uut üliõpilast. Bakalaureuseõppes õppis loomakasvatust 2004. aastal 243 üliõpilast.

2004. aastal juhtis Loomakasvatuse instituuti direktorina prof Olav Kärt. Asedirektor õppe alal oli Einar Orgmets, teadusdirektor oli Katri Ling.

Instituudi koosseisu kuulusid osakonnad ja laboratooriumid.

Loomakasvatuse instituudi aretusosakonnas töötasid: prof Olev Saveli (juhataja), dotsendid Ilme Nõmmisto, Einar Orgmets, Eha Türk, Heldur Peterson, Anne Lüksik (kohakaaslus), vanemteadur Elli Pärna, teadurid Peeter Järv ja Aare Kureoja, statistik Tanel Kaart, vanemlaborandid Heli Pärtma, Priit Pihlik, Larissa Saltõkova, Helgi Tennisson, Alo Tänavots, Meeli Voore. Aretusosakonna juurde kuulus geneetika laboratoorium (juhataja Haldja Viinalass). Aretusosakond asus aadressil Kreutzwaldi 1 (mõisamaja) II korrusel.

Joonis 11. EPMÜ Loomakasvatuse instituudi (LKI) aretusosakonna kollektiiv (1997). Esimene rida (vasakult): L. Saltõkova, A. Tänavots, V. Veinberg, osakonna juhataja prof O. Saveli, H. Viinalass, A. Lüksik. Teine rida (vasakult): P. Järv, E. Türk, H. Tennisson, I. Nõmmisto, H. Pärtma, V. Karus, I. Tomba. Kolmas rida (vasakult): A. Suurmaa, A. Kureoja, M. Kilk, H. Peterson, S. Värvi, A. Orasson. Pildilt puuduvad: T. Kaart, V. Kaarup, T. Liibus, E. Orgmets, T. Piirimäe, E. Pärna, T. Ökva

Joonis 12. LKI aretusosakonna geneetika labori kollektiiv (1997). Esimene rida (vasakult): S. Värvi, I. Tomba, H. Viinalass, M. Kilk, V. Karus. Teine rida (vasakult): T. Ökva (juh), T. Liibus, A. Orasson

Söötmissosakonnas töötasid: Helgi Kaldmäe (juhataja), prof Olav Kärt, dots Silvi Tõlp, vanemteadurid Katri Ling ja Meeli Vadi, teadurid Hanno Jaakson, Andres Olt, Meelis Ots ja Eve Rihma, vanemspetsialistid Virve Karis ja Viivi Sikk, peaspetsialist Jaak Samarütel, katsetehnikud Irina Vikman, Ljudmilla Grigorjeva, Ülle Laurits ja Inge Lippasaar. Söötmissosakonna juurde kuulus keemia laboratoorium (juhataja Tõnu Virma). Söötmissosakond asus aadressil Kreutzwaldi 46 ja Kreutzwaldi 1.

Joonis 13. LKI söötmissosakonna kollektiiv (1997). Esimene rida (vasakult): V. Sikk, V. Karis, L. Ploom, osakonna juhataja H. Kaldmäe, prof. O. Kärt, A. Kiis, E. Pedak. Teine rida (vasakult): T. Tamm, H.-M. Raidvälti, M. Vadi, Ü. Vares, Ü. Lätt, A. Krips, I. Vikman, J. Tõlp. Kolmas rida (vasakult): V. Reial, K. Kruuk, E. Hellenurme, P. Margus, K. Ling, V. Ploom, S. Tõlp, Ü. Peda. Pildilt puuduvad: R. Kirsell, A. Leesmäe, M. Metsaalt, M. Mäesalu, Üllar Oll, T. Virma

Väikelooma- ja linnukasvatuse osakonnas töötasid: prof Aleksander Lember (juhataja), dots Peep Piirsalu, lektorid Jaanus Hämmal ja Ragnar Leming, vanemlaborant Irje Leontjeva. Osakonna juurde kuulusid: kalakasvatuse osakond (juhataja v-teadur Tiit Paaver), loomakasvatustehnoloogia osakond (juhataja v-teadur Allan Kaasik), piimanduslaboratoorium (juhataja teadur Merike Henno). Väikelooma- ja linnukasvatuse osakond asus aadressil Kreutzwaldi 1 (mõisamaja) II korrusel.

Joonis 14. LKI väikelooma- ja linnukasvatuse osakonna kollektiiv (1997). Esimene rida (vasakult): A. Lember, R. Tisler, osakonna juhataja prof. H. Tikk, V. Tikk. Teine rida (vasakult): A. Uibo, J. Hämmal, P. Piirsalu

Joonis 15. LKI kalakasvatuse osakonna kollektiiv (1997). Esimene rida (vasakult): A. Laius, T. Tohvert, M. Aid. Teine rida (vasakult): R. Gross, osakonna juhataja T. Paaver, A. Vasemägi, J. Kasesalu. Pildilt puudub: K. Lotman

Joonis 16. LKI loomakasvatustehnoloogia osakonna kollektiiv (1997). Esimene rida (vasakult): H. Kiiman, H. Kask, osakonna juhataja A. Kaasik, M. Miil, I. Veermäe. Teine rida (vasakult): A. Nõmmeots, L. Ainsaar, O. Põldmaa, V. Poikalainen. Pildilt puuduvad: K. Ader, E. Müller, J. Praks

Keemia osakonnas töötasid: prof Avo Karus (juhataja), dotsendid Katrin Kolk, Tõnis Lepiku, Leeni Leis, lektor Virge Karus, vanemlaborandid Liivia Oraste, Salme Vene ja Tiiu Lepiku. Osakonna juurde kuulus ökokeemia laboratoorium (juhataja Enno Mõttus). Keemia osakond asus aadressil Veski 13.

Joonis 17. LKI keemia osakonna kollektiiv (1997). Esimene rida (vasakult): L. Leis, A. Viigi, R. Pällin, R. Leis. Teine rida (vasakult): osakonna juhataja prof. A. Nilson, S. Vene, V. Nõmm, K. Kolk. Kolmas rida (vasakult): T. Lepiku, A. Karus, U. Ojaperv, S. Kuusik, E. Mõttus. Pildilt puuduvad: M. Eimre, I. Liblikas

Loomakasvatuseinstituudi koosseisu kuulus veel kirjastusgrupp (juhataja Ene Hellenurme) ja majandusosakond (juhataja Aarne Puusepp).

EPMÜ nõukogu 4.05.2004 otsusega muudeti ülikooli akadeemilist struktuuri **alates 1.01.2005**. Moodustati viis instituuti: Põllumajandus- ja keskkonnainstituut (PKI) (direktor Illar Lemetti, õppedirektor Are Selge), **Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut (VLI)** (direktor Toomas Tiirats, õppedirektor Einar Orgmets, Majandus- ja sotsiaalinstituut (MSI) (direktor Rando Värnik, õppedirektor Tiiu Ohvri), Metsandus- ja maaehitusinstituut (MMI) (direktor Paavo Kaimre, õppedirektor Toomas Timmusk), Tehnikainstituut (TI) (direktor Margus Araks, õppedirektor Arvo Leola).

Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut (VLI) (inglise keeles *Institute of Veterinary Medicine and Animal Sciences of Estonian University of Life Sciences*) moodustati senise EPMÜ Loomakasvatuse instituudi (dir prof Olav Kärt), loomaarstiteaduskonna (dekaan prof Toivo Suuroja) ja Agrobio-keskuse (dir Jüri Kumar) ühinemise teel.

2005. aastal õppis veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudis 706 üliõpilast. Instituudi hallata oli bakalaureuseõppekava Loomakasvatuseaduste tootmine (spetsialiseerumised: loomakasvatus, kalakasvatus, liha- ja piimatehnoloogia), loomaarstiõppekava Veterinaarmeditsiin, 3+2 õppesüsteemi magistriõppekavad Loomakasvatus, Kalakasvatus, Liha- ja piimatehnoloogia, Agroökoloogia, 4+2 magistriõppekavad Toiduhügieen ja veterinaarkontroll ning Loomakasvatus, doktoriõppekava Veterinaarmeditsiin ja toiduteadus.

Alates 27. novembrist 2005 on ülikooli nimeks **Eesti Maaülikool (EMÜ)**.

2007. aastal õppis Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudis 601 üliõpilast sh bakalaureuseõppes 164, loomaarstiõppes 308, magistriõppes 91, doktoriõppes 38. Instituudi hallata oli üks bakalaureuseõppekava (Loomakasvatuseaduste tootmine), üks loomaarstiõppekava (Veterinaarmeditsiin), kolm magistriõppekava (Loomakasvatus, Toiduainete tehnoloogia, Kalakasvatus) ja üks doktoriõppekava (Veterinaarmeditsiin ja toiduteadus).

2010. aastal oli Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudi hallata juba kaks bakalaureuseõppekava: Loomakasvatuseaduste tootmine (kood 396) ja Toiduainete tehnoloogia (kood 100984), üks loomaarstiõppekava Veterinaarmeditsiin (398), kolm magistriõppekava: Loomakasvatus (kood 449), Toiduainete tehnoloogia (455), Kalakasvatus (462) ning üks doktoriõppekava.

2014. aastal muutus bakalaureuseõppekava Loomakasvatuseaduste tootmine (kood 396) nimetus; õppekava nimeks sai Loomakasvatus ja kalakasvatus (396). 2016. aastal lahutati õppekavas loomakasvatuse ja kalakasvatuse õpe; õppekava nimetuseks sai Loomakasvatus (396); avati uus bakalaureuseõppekava Kalandus ja vesiviljelus (143997), mida hakkas haldama PKI. 2013. aastal avati inglise õppekeeleloomaarstiõppekava Veterinaarmeditsiin (118977).

Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudis õppivate üliõpilaste arv on olnud stabiilne; alates 2016. aastast on stabiliseerunud ka bakalaureuseõppes loomakasvatust õppivate üliõpilaste arv:

Aasta	Üliõpilaste arv VL-s			
	Instituutis kokku	sh loomakasvatuse erialal (bak)	sh toiduainete tehnoloogia erialal (bak)	sh veterinaarmeditsiini erialal
2008	620	171	-	321
2009	676	206	-	337
2010	702	185	44	341
2011	689	170	70	330
2012	686	135	94	327
2013	656	117	92	317 sh 24 ingliskeelsel õppekaval
2014	618	99	77	326 sh 55 ingl
2015	569	82	71	325 sh 83 ingl
2016	538	52	62	338 sh 113 ingl
2017	497	40	50	328 sh 143 ingl
2018	513	43	59	334 sh 174 ingl
2019	519	44	55	331 sh 186 ingl
2020	576	64	61	352 sh 200 ingl
2021	574	58	63	365 sh 204 ingl

Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituuti juhib Toomas Tiirats, kes valiti instituudi direktoriks alates 1.01.2022 kuni 31.12.2026. Direktori asetäitja teaduse alal on prof Riho Gross.

Instituudi õppetegevust juhivad direktori asetäitja õppe alal Einar Orgmets, õpet korraldavad Piret Aus ja Külli Kõrgesaar.

Eesti Maaülikooli veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudis on 7 õppetooli:

Õppetool	Õppetooli juht
Kliiniline veterinaarmeditsiin	Prof Toomas Orro
Söötmisteadus	Prof Meelis Ots
Toiduhügieen ja rahvatervis	Prof Mati Roasto
Toiduteadus ja toiduainete tehnoloogia	Dots Ivi Jõudu
Tõuaretus ja biotehnoloogia	Prof Haldja Viinalass
Vesiviljelus	Prof Riho Gross
Veterinaarne bio- ja populatsioonimeditsiin	Prof Arvo Viltrop

Endisest Loomakasvatuseinstituudi aretusosakonnast (6 õppejõudu, 2 teadurit) on välja kasvanud **Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudi (VLI) tõuaretuse ja biotehnoloogia õppetool**. Õppetoolis on 7 õppejõudu ja 6 teadurit. Õppejõududena töötavad prof Haldja Viinalass (õppetooli juht), prof Ülle Jaakma (ülikooli teadusprorektor), prof Tanel Kaart, prof Andres Valdmann, dots Heli Kiiman, vanemlektor Alo Tänavots, lektor Einar Orgmets. Õppetooli juurde kuulub geneetika labor. Õppetool asub aadressil Kreutzwaldi 46 ja Kreutzwaldi 62.

Loomakasvatuseinstituudi söötmissosakonnast (3 õppejõudu, 6 teadurit) ning väikelooma- ja linnukasvatuse osakonnast (4 õppejõudu) on välja kasvanud **VLI söötmisteaduse õppetool**. Õppetoolis on 8 õppejõudu ja 3 teadurit. Õppejõududena töötavad: prof Meelis Ots (õppetooli juht), prof David Arney, dots Allan Kaasik, dots

Marko Kass, dots Ragnar Leming, lektor Peep Piirsalu, õpetajad Tiia Ariko ja Priit Karis. Õppetooli juurde kuulub sööda ja ainevahetuse labor (juh. Andres Olt) ja piima kvaliteedi uurimise labor (juh. Merike Henno). Õppetool asub aadressil Kreutzwaldi 46 ja Kreutzwaldi 62.

Loomakasvatusteaduste instituudi keemia osakonnast (5 õppejõudu) on saanud VLI toiduteaduse ja toiduainete tehnoloogia õppetooli juurde kuuluv keemia üksus, kus töötab 5 õppejõudu.

Eesti Põllumajanduse Akadeemia Zootehnikateaduskonnast on saanud Eesti Maaülikooli Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut: **EPA Zootehnikateaduskond (ZT)(1951)** -> EPA Zooinseneriteaduskond (ZI)(1976) -> EPMÜ Loomakasvatusteaduskond (LK) (1.01.1991) -> EPMÜ Põllumajandusteaduskonna Loomakasvatusteadusinstituut (LKI) (1.09.1991) -> EPMÜ Loomakasvatusteadusinstituut (LKI)(1.09.1992) -> EPMÜ Loomakasvatusteadusinstituut (LKI + ELVI) (1.06.1994) -> **Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut (VLI) (1.01.2005).**

Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut (VLI) (*Institute of Veterinary Medicine and Animal Sciences of Estonian University of Life Sciences*) moodustati senise Loomakasvatusteadusinstituudi (dir prof Olav Kärt), Loomaarstiteaduskonna (dekaan prof Toivo Suuroja) ja Agrobiokeskuse (dir Jüri Kumar) ühinemise teel.

EPA Zootehnikateaduskonna Zootehnika erialast (1951) kasvas välja EMÜ VLI bakalaureuseõppe õppekava Loomakasvatus (Zootehnika (1951) -> Zooinsener (1976) -> Loomakasvatus (1991) -> Loomakasvatusteaduste tootmine (2002) -> Loomakasvatus ja kalakasvatus (2014) -> **Loomakasvatus**) ning **magistriõppe õppekava Loomakasvatus.**

EPA Zootehnikateaduskonna piimasaaduste tehnoloogia erialast (1951) kasvas välja EMÜ VLI bakalaureuseõppe õppekava Toiduainete tehnoloogia ja magistriõppe õppekava Toiduainete tehnoloogia.

Bakalaureuseõppe õppekava Loomakasvatus (kestusega 3 aastat, 180 EAP) koosneb järgmistest moodulitest: üldmoodul (23 EAP), erialamoodul (127 EAP), eriala valikainete moodul (12 EAP), vabaained (8 EAP), bakalaureusetöö või -eksam (10 EAP).

Üldmooduli õppeained on: sissejuhatus loomakasvatuse õpingutesse; teadustöö alused; inglise erialakeel; riskianalüüs ja töökeskkonna ohutus; üldkeemia; keskkonnakaitse ja -korraldus; biomajanduse alused.

Erialamooduli õppeained on grupeeritud alamooduliteks:

Loomade kehaehitus ja talitus (14 EAP): koduloomade morfoloogia; biokeemia ja molekulaarbioloogia alused; loomafüsioloogia alused.

Tõuaretus (15 AP): loomageneetika; aretusõpetus; informaatika ja biomeetria.

Söödatootmise ja söötmisteadus (16 EAP): põllumajandustaimed; agronoomia alused ja söödatootmine; söötmisõpetus.

Loomade heaolu, tervis ja sigimine (15 EAP): loomade käitumine, heaolu ja kaitse; mikrobioloogia ja

immunoloogia; loomatervishoid ja veterinaaria alused; sigimisõpetus.

Loomakasvatusteaduste tootmine (55 EAP): üldloomakasvatus; loomapidamise mehhaniseerimise alused; veisekasvatus; seakasvatus; linnukasvatus; lamba- ja kitsekasvatus; hobusekasvatus; küülikukasvatus; maheloomakasvatus; loomakasvatuse õppepraktika (2 EAP); loomakasvatustetevõtte praktika (8 EAP); liha- ja tehnoloogia alused; piimatehnoloogia alused.

Maaettevõtlus (12 EAP): maaettevõtluse alused; põllumajandusökonomika; ideest äriplaanini.

Magistriõppe õppekava Loomakasvatus (kestusega 2 aastat, 80 EAP) koosneb järgmistest moodulitest: erialamoodul (79 EAP), eriala valikainete moodul (6 EAP), vabaained (5 EAP), magistritöö (30 A). Erialamooduli õppeained on grupeeritud alamooduliteks:

Teadustöö metodoloogia loomakasvatustes (15 EAP): uurimistöö metoodika ja katsete planeerimine loomakasvatustes; akadeemiline kirjutamine; statistiline andmetöötlus; loomakasvatuse kursusetöö. Loomade heaolu ja pidamine (8 EAP): loomade heaolu hindamine; loomakasvatus ja keskkond; loomakasvatustehnoloogid ja nende tehnoloogiline sisustus.

Tõuaretus ja söötmisteadus (39 EAP): loomageneetilised analüüsimeetodid; lineaarsed mudelid loomade aretusväärtuse hindamisel; söötade ja loomse materjali analüüsimeetodid; toitumisfüsioloogia ja metabolism; piimaveisekasvatuse erikursus; lihaveisekasvatuse erikursus; seakasvatuse erikursus; lamba- ja kitsekasvatuse erikursus.

Tootmise planeerimine ja juhtimine loomakasvatustes (17 EAP): nõuandeteenistus ja -süsteemid; põllumajandustetevõtte majandusliku tegevuse analüüs; äristrateegiad; loomakasvatustetevõtte juhtimise praktika (6 EAP).

Bakalaureuseõppe õppekava Toiduainete tehnoloogia (100984) (kestusega 3 aastat, 180 EAP) koosneb järgmistest moodulitest: üldmoodul (35 EAP), erialamoodul (115 EAP), eriala valikainete moodul (12 EAP), vabaained (8 EAP), bakalaureusetöö või -eksam (10 EAP).

Üldmooduli õppeained on: kõrgema matemaatika alused; üldkeemia; inglise erialakeel; riskianalüüs ja töökeskkonna ohutus; keskkonnakaitse ja -korraldus; biomajanduse alused; maaettevõtluse alused; ideest äriplaanini.

Erialamooduli õppeained on grupeeritud alamooduliteks:

Toiduteaduse alused (20 EAP): sissejuhatus toiduainete tehnoloogiasse; uurimistöö alused toiduainete tehnoloogias; biokeemia ja molekulaarbioloogia alused; füüsikaline ja kolloidkeemia; üldmikrobioloogia.

Toidutoore (9 EAP): toiduainete taimne toore; toiduainete loomne toore.

Toidutöötlemise protsessid ja seadmed (18 EAP): füüsika ja elektrotehnika alused; insenerigraafika I; toiduainetööstuse protsessid ja üldseadmed; toiduainetööstuse tehnoloogiliste liinide projekteerimise alused.

Toiduainete tehnoloogia (54 EAP): tööstuslikuid mikroobid ja juuretised; piimatoodete tehnoloogia alused; tapa- ja lihasaaduste tehnoloogia alused; taimsete toiduainete tehnoloogia alused; pagari- ja kondiitritoodete tehnoloogia alused; jookide tehnoloogia alused; kalatoodete tehnoloogia alused; toiduainete tehnoloogia erialapraktika.

Toiduainete kvaliteet ja ohutus (14 EAP): toiduainete sensoorse hindamise alused; toiduainete säilitamise ja konserveerimise alused; toiduainete pakendamine; toiduohutuse juhtimissüsteem toiduainete töötlemisel.

Magistriõppe õppekava Toiduainete tehnoloogia (kestusega 2 aastat, 80 EAP) koosneb järgmistest moodulitest: eriala ühismoodul (50 EAP), lihatehnoloogia eriala spetsialiseerumismoodul (35 EAP), piimatehnoloogia eriala spetsialiseerumismoodul (35 EAP), taimsete toiduainete tehnoloogia eriala spetsialiseerumismoodul (35 EAP), vabaained (5 EAP), magistritöö (30 AP).

Eriala ühismooduli õppeained on grupeeritud alam-mooduliteks:

Toiduainete keemia ja biotehnoloogia (13 EAP): toiduainete füüsikalised ja keemilised analüüsimeetodid; toiduainete mikrobioloogia; toidu lisaainete keemia ja funktsionaalsus, toiduainete biotehnoloogia.

Toiduainetööstuse juhtimine ja planeerimine (13 EAP): toidu seadusandluse alused; toidu tootmis-hügieen ja järelvalve; kvaliteediõpetus; äristrateegiad. Toiduteadus (24 EAP): toiduainetööstuse tehnoloogiliste protsesside teoreetilised ja tehnökonoomilised alused; uurimistö metoodika toiduainete tehnoloogias; toiduainete töötlemisel tekkivate kõrvalsaaduste väärdamine; statistiline andmetöötlus; toiduainetööstuse tootearendus.

Lihatehnoloogia eriala spetsialiseerumismooduli (35 EAP) õppeained: lihatehnoloogia füüsikalise-keemilised ja biokeemilised alused; tapasaaduste tehnoloogia; lihatööstuse eriseadmed; lihasaaduste tehnoloogia; kursuseprojekt lihatehnoloogias; lihatehnoloogia ettevõttepraktika.

Piimatehnoloogia eriala spetsialiseerumismooduli (35 EAP) õppeained: piimatehnoloogia füüsikalise-keemilised ja biokeemilised alused; piimatoodete tehnoloogia; piimatööstuse eriseadmed; kursuseprojekt piimatehnoloogias; piimatehnoloogia ettevõttepraktika.

Taimsete toiduainete tehnoloogia eriala spetsialiseerumismooduli (35 EAP) õppeained:

jookide tehnoloogia; taimsete toiduainete tehnoloogia; pagaritoodete tehnoloogia; kondiitritoodete tehnoloogia; kursuseprojekt taimsete toiduainete tehnoloogias; taimsete toiduainete tehnoloogia ettevõttepraktika.

2022. aastal on Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudi hallata kaks bakalaureuseõppekava, kaks loomaarstiõppekava, kaks magistriõppekava ja üks doktoriõppekava; doktoriõppekava Põllumajandus haldamine toimub koostöös teiste institutidega.

VLI üliõpilasi õpib nendel õppekavadel kokku 547 sh 218 välisüliõpilast:

Õppeaste	Õppekava	Üliõpilaste arv seisuga 01.05.2022
Bakalaureuseõpe	Loomakasvatus (kood 396)	51
	Toiduainete tehnoloogia (100984)	54
Bakalaureuse- ja magistriõppe integ- reeritud õpe (Loo- maarstiõpe)	Veterinaarmeditsiin (398)	156
	Veterinaarmeditsiin (118977) inglise õppekeel	202
Magistriõpe	Loomakasvatus (449)	13
	Toiduainete tehnoloogia (455)	21
Doktoriõpe	Põllumajandus (80132)	13 sh 4 välisü- liõpilast
	Veterinaarmeditsiin ja toi- duteadus (80134)	37 sh 11 välisü- liõpilast
Üliõpilasi kokku		547

Instituudis töötab 287 inimest, nendest akadeemilistel ametikohtadel 116. Akadeemilistel ametikohtadel töötajatest 75 on õppejõud, 41 on teadurid. Instituudi õppejõududest (75) on kõige enam lektoreid (36 sh vanemlektoreid 7), professoreid on 17 sh 1 nooremprofessor ja 3 kaasprofessorit, dotsente on 9, assistente 6, õpetajaid 5, külalisõppejõude on 2. Teaduritest (41) 9 on vanemteadurid.

Seisuga 21.04.2022 töötavad Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudis professorina, dotsendina, vanemteadurina:

Professor	David Richard Arney
	Rajeev Bhat
	Fazeli Alireza
	Riho Gross
	Tanel Kaart
	Katrin Kaldre
	Sulev Kõks
	Toomas Orro
	Tõnu Püssa
	Mati Roasto
	Andres Valdmann
	Haldja Viinalass
	Arvo Viltrop
Nooremprofessor	Helena Andreson
Kaasprofessor	Piret Hussar
	Kadrin Meremäe
	Meelis Ots
Dotsent	Terje Elias
	Sergei Jurtšenko
	Ivi Jõudu
	Allan Kaasik
	Piret Kalmus
	Avo Karus
	Kalle Kask
	Ragnar Leming
	Kerli Mõtus
Vanemteadur	Merike Henno
	Ülle Jaakma
	Katri Ling
	Toonika Rinken
	Hanno Jaakson
	Marko Kass
	Tõnu Püssa
	Anti Vasemägi
	Septimiu Radu Ionescu

Audoktoriks on valitud järgmised EPA-s töötanud **doktorid**: Ilmar Mürsepp (ELVI sigimisbioloogia osakonna juhataja), Arnold Rüütel (LKI aretusõpetuse ja veisekasvatuse õppetooli professor), Voldemar Tilga (ELVI mikrobioloogia labori juhataja).

Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudi (sh endise Loomakasvatuse instituudi ja Loomaarstiteaduskonna) õppejõududest on emeriitprofessoriks valitud 19 ja emeriitdoksendiks 22 endist õppejõudu.

Emeriitprofessoriks on valitud järgmised **Loomakasvatuse instituudi (sh ELVI)** professorid: Arnold Rüütel (1993), Elmar-Ants Valdmann (1994), Ants Ilus (1994), Ants Nilson (1994), Harald Tikk (1997), Olev Saveli (2004).

Emeriitprofessoriks on valitud järgmised **Loomaarstiteaduskonna** professorid: Kaljo Reidla (1993), Nikolai Koslov (1995), Kaarel Kadarik (1995), Hanno Kübar (1995), Karl Peterson (1995), Ilmar Mürsepp (1996), Ants Nummert (1999), Jaan Praks (2003).

Emeriitprofessoriks on valitud järgmised **Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudi** professorid: Toivo Suuroja (2005), Meili Rei (2008), Olav Kärt (2011), Toivo Järvis (2014), Tiit Paaver (2016).

Emeriitdoksendiks on valitud järgmised **Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudi** õppejõud: Huno Eller (2007), Alida Kiis (2007), Elbi Lepp (2007), Ilme Nõmmisto (2007), Vilma Raudsepp (2007), Evald Reintam (2007), Viivi Sikk (2007), Juhhan Simovart (2007), Edvard Meisner (2007), Paul Saks (2007), Aadu Kolk (2007), Jaagup Alaots (2007), Mall Reeben (2009), Madis Aidnik (2009), Anne Lüpsik (2009), Priit Elias (2015), Mihkel Jalakas (2017), Enn Ernits (2017), Vladimir Andrianov (2018), Silvi Tölp (2019), Tiiu Saar (2020), Aleksander Lember (2020).

Anne Lüpsik
emeriidoksent